

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінанси»

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>051 «Економіка»</u>
Освітня програма:	<u>Економіка</u>
Семестр:	<u>4</u>
Курс (рік навчання)	<u>2</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Світлана Пташник
Профайл лектора	https://finance.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/ptashnik-svitlana-andriivna.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	chekalyksvtt@gmail.com
Сторінка курсу в MOODL	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=154

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	➤ формування у майбутніх фахівців сучасної системи знань з теорії і практики для прийняття ефективних рішень у різних галузях фінансової сфери.
Завдання курсу	➤ обґрунтувати особливостей реалізації фінансової політики на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях, а також ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування фінансової системи держави та механізму взаємодії її сфер і ланок.
Компетентності	➤ здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. ➤ здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.
Програмні результати навчання	➤ застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ➤ виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків ➤ вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семинарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ ФІНАНСІВ				
Тема 1. Поняття фінансів та їх роль в економічному розвитку	2/2	Економічна природа категорії «фінанси». Форми прояву фінансів. Вихідні фінансові категорії. Фінансові ресурси. Фінансові протиріччя та способи їх збалансування. Характерні ознаки фінансів. Моделі фінансових відносин в суспільстві. Функції та роль фінансів.	Студенти працюють над задачами з методичних вказівок (при цьому користується методичними рекомендаціями до рішення задач).	3
Тема 2. Фінансовий механізм та фінансова політика	1/2	Фінансова політика, як економічна категорія. Сутність, складові і типи фінансової політики. Фінансовий механізм та його інструменти. Фінансове забезпечення та фінансове регулювання. Управління фінансовим механізмом. Організаційно-правове забезпечення фінансової політики. Фінансове право. Фінансове планування. Організація здійснення фінансової політики. Фінансовий контроль.		3
Тема 3. Фінансова система.	1/2	Структурна будова та засади функціонування фінансової системи. Внутрішня і зовнішня структура фінансової системи. Організаційна структура фінансової системи. Органи управління фінансовою системою та фінансові інституції, що входять до її складу, їх призначення та функції. Роль та специфічні ознаки сфер та ланок фінансової системи. Управління фінансовою системою.		3
Тема 4. Управління фінансами та фінансовий контроль	1/2	Сутність управління фінансами. Методи управління фінансами. Поняття фінансового контролю, його форми та види. Методи фінансового контролю.		3
Тема 5. Сфера публічних фінансів: загальнодержавні і місцеві фінанси	1/2	Сутність та функції публічних фінансів. Склад та структура публічних фінансів. Публічні доходи та витрати, їх характеристика. Місцеві фінанси, їх складові.		3
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ				
Тема 6. Державний бюджет, його призначення та роль в суспільстві	1/2	Сутність бюджету та державного бюджету, його моделі. Принципи побудови та функції державного бюджету. Бюджетна класифікація, її призначення. Принципи бюджетної системи України. Принцип збалансованості бюджетної системи. Принцип єдності бюджетної системи. Принцип повноти бюджетної системи. Принцип самостійності бюджетної системи.	Студенти працюють над задачами з методичних вказівок (при цьому користується методичними рекомендаціями до рішення задач).	3
Тема 7. Доходи і видатки державного бюджету України.	1/2	Поняття доходів державного бюджету, їх класифікація. Поняття видатків державного бюджету, їх класифікація. Показники, що характеризують стан бюджету (бюджетна рівновага, бюджетний дефіцит, бюджетний профіцит).	Студенти працюють над задачами з методичних вказівок (при цьому користується методичними рекомендаціями до рішення задач).	3
Тема 8. Бюджетна система та бюджетний устрій	2/2	Поняття бюджетного бюджетної системи держави та бюджетного устрою. Бюджетний устрій унітарної та федеративної держави. Складові бюджетної системи України.	Студенти працюють над задачами з методичних вказівок (при цьому користується методичними рекомендаціями до рішення задач).	3
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ПОДАТКОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ, ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ				
Тема 9. Сутність і види податків	1/4	Сутність податків і їх роль у системі доходів державного бюджету. Функції податків, принципи та елементи оподаткування. Класифікація податків та їх характеристика.	Студенти працюють над задачами з методичних вказівок (при цьому користується методичними рекомендаціями до рішення задач).	3
Тема 10. Організація податкової системи. Основи організації податкової політики держави	1/4	Теоретичні засади побудови податкової системи. Загальнодержавні та місцеві податки в податковій системі України. Зміст і цілі податкової політики держави. Типи податкової політики. Засоби реалізації податкової політики держави	Студенти працюють над задачами з методичних вказівок (при цьому користується методичними рекомендаціями до рішення задач).	3

Тема 11. Державний кредит та державний борг.	1/4	Сутність державного кредиту як економічної категорії, його форми та види (зовнішній та внутрішній). Державні позики, їх характеристика. Державні гарантії, їх призначення. Державний борг, його види та управління ним.	Студенти працюють над задачами з методичних вказівок (при цьому користуються методичними рекомендаціями до рішення задач).	3
Тема 12. Соціальний захист.	1/4	Поняття соціального захисту, його система в Україні. Поняття державних цільових фондів, їх призначення, шляхи утворення, класифікація. Характеристика фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування		3
Тема 13. Фінанси підприємств, основи їх організації.	1/2	Сутність фінансів підприємств. Фінансові ресурси підприємства. Дохід підприємства, порядок його розподілу. Активи підприємства		3
Тема 14. Страхування та страховий ринок України	1/2	Поняття страхового ризику, страхового захисту, страхового фонду. Економічна сутність страхування, його функції та принципи. Класифікація у страхуванні, її критерії. Страховий ринок України, його основні суб'єкти	Студенти працюють над задачами з методичних вказівок (при цьому користуються методичними рекомендаціями до рішення задач).	3
Тема 15. Фінансовий ринок, його місце у фінансовій системі України.	2/2	Сутність фінансового ринку, його структура. Цінні папери як основний інструмент фінансового ринку. Державне регулювання фінансового ринку України.		3
Тема 16. Міжнародні фінанси.	2/2	Поняття та складові міжнародних фінансів. Характеристика міжнародні фінансові відносини. Міжнародні фінансові інститути.		3
Модульний контроль			Проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	8
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс	20/40			100

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (екзамен) здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки письмових робіт та самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

Розподіл балів при рейтинговій системі оцінювання з навчальної дисципліни «ФІНАНСИ»

Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	Модуль 1																			Підсумковий контроль	Загальна сума
	Змістовий модуль 1 22 бали						Змістовий модуль 2 16 балів				Змістовий модуль 3 32 бали										
Теми	T1	T2	T3	T4	T5	МК1	T5	T6	T7	МК2	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	МК2	30	100
Кількість балів за темами, в т.ч.	3	3	3	3	3	7	3	3	3	7	3	3	3	3	3	3	3	3	8		
- практичні заняття	2	2	2	2	2		2	2	2		2	2	2	2	2	2	2	2			
- виконання СРС	1	1	1	1	1		1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР
2. Бюджетний Кодекс України № 2456-VI от 08.07.2010
3. Закон України „Про Державний бюджет України” на відповідний рік. Закони України//Відомості Верховної ради України або Офіційний вісник України.
4. Податковий кодекс України. Із змінами, внесеними Законами України № 2856 – VI) від 23.06.2019 року.
5. Василик О.Д. Державні фінанси України. Навчальний посібник. Изд-во: Київ: Вища школа, 2017, 318 с.
6. Венгер В. В. Фінанси: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Венгер. - К.: Центр учбової літератури, 2019. 432 с.
7. Коваленко Д.І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика [текст]: навч.посіб./Д.І Коваленко, В.В. Венгер К.: «Центр учбової літератури», 2019. 578с.
8. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 412 с.
9. Лондар С.Л., Тимошенко О.В. Фінанси: Навчальний посібник. Вінниця: Нова Книга, 2019. 384 с.
10. Оспіщев В.І. Фінанси: Курс для фінансистів: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / За

ред.. К., 2018. 567 с.

11. Юрія С.І.Фінанси: Підручник/За ред. С.І.Юрія, В.М.Федосова. К.: Знання, 2018.611с.
12. Юхименко П.І., Федосов В.М., Лазебник Л.Л. та ін. Теорія фінансів Підручник / За ред. проф. В. М. Федосова, С. І. Юрія. К.: Центр учбової літератури, 2019. 576 с.
13. Непочатенко О.О., Мельник К.М., Пташник С.А. Побудова економетричної моделі формування дохідної частини місцевого бюджету. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. Випуск 2 (19). Дніпро, 2019. 346-353 с.
14. Непочатенко О.О., Мельник К.М., Пташник С.А. Оцінка перспектив конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств. Економіка АПК. 2019. № 5. С.43 – 51. (включено до міжнародних наукометричних баз і каталогів наукових видань: РІНЦ; EBSCO Publishing, Inc.; Ulrich's Periodicals Directory USA; Index Copernicus)
15. Бечко П.К., Колотуха С.М. Пташник С.А. Податкове стимулювання сільськогосподарських товаровиробників. Збірник наукових праць Житомирського агроекологічного університету «Наукові горизонти», 2020, № 6(91) с.60-67.
16. Пташник С.А., Улянич Ю.В., Ролінський О.В. Фінансове забезпечення місцевого самоврядування в умовах фінансової децентралізації в Україні. Збірник наукових праць УНУС. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. Вип. 97 Ч 2 : Економічні науки. 243-2263 с.
17. Прокопчук О.Т., Пташник С.А. Економіко-математичне моделювання доходів місцевого бюджету. Банківська справа. 2020, №2. 115-124 с.
18. Мельник К.М., Пташник С.А. Фінансове забезпечення фіскального простору місцевого самоврядування в умовах фінансової децентралізації в Україні. Банківська справа. 2021, №3. 115-124 с.

Допоміжна

1. Базецька Г. І. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері : навчальний посібник / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко. Харків : ХНАМГ, 2012. 292 с.
2. Бюджетна система:навч. посіб./Н.Д. Чала, Л.В. Лазоренко. К.:Знання, 2017. 223 с.
3. Гроші та кредит : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 892 с.
4. Місцеві фінанси : підручник / за ред.. О. П. Кириленко. Київ : Знання, 2019. 677 с.
5. Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посібник, К.: КНЕУ, 2017. 240с.
6. Страхування: підручник / за ред. В. Д. Базилевич. Київ: КНЕУ. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/584-strahuvannya-bazilevich-vd-.html>
7. Фінанси : навчальний посібник: експрес курс / Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін. за заг. ред. Волохової І. С. Харків : Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7066/1/%D0%A4%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf>
8. Чечетов М.В., Чечетова Н.Ф. Бережна А.Ю. Бюджетний менеджмент: Навчальний посібник. В 2-х ч. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2014. 560с.

Інформаційні ресурси

1. Єдина база податкових знань, розміщена на офіційному сайті ДПАУ. URL: <http://www.sta.gov.ua>
2. . Національний банк України. URL: www.bank.dov.ua
3. Ліга БизнесІнформ. URL: www.liga.net/.
4. Налоги и бухгалтерский учет. URL: basa.tav.kharkov.ua/.
5. Право. Україна. URL: www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html .
6. Сервер ВРУ. URL: www.rada.gov.ua/.
7. Украинское право. URL: www.ukrpravo.com/.
8. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – URL: www.minfin.gov.ua.
9. Офіційний електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.